

TE-palvelut
tjänster | services

OPIKSELUN RAHOITUS AIKUISELLE

20.2.2013

www.opintoluotsi.fi sivustolta koostanut
Lapin TE-toimisto / Seppo Marjamaa

YLEISET TUET

Opintotuki

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta.

Kuka voi hakea?

- Opintotukea myönnetään seuraavasti:
- opintorahaa 17 vuotta täyttäneelle opiskelijalle
- asumislisää lapsettomalle opiskelijalle, joka asuu vuokra-, asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa
- valtion takaamaa opintolainaa opintorahaa tai aikuiskoulutustukea saavalle.

Millaiseen koulutukseen?

Ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa opintotukea voi saada

- ammatilliseen peruskoulutukseen
- ammatilliseen lisäkoulutukseen tai
- lukion oppimäärän suorittamiseen.
- Aikuislukiossa opiskeluun ei voi saada opintotukea.

Korkeakouluopiskelijat (yliopistot ja ammattikorkeakoulut) voivat saada opintotukea

- perustutkinnon
- tieteellisen jatkotutkinnon tai
- erillisen ammatillisen täydennyskoulutusohjelman suorittamiseen.
- Opintotukea voi saada myös muuhun peruskoulun jälkeiseen koulutukseen, joka on julkisen valvonnan alaista.
- Opintojen pitää aina olla päätoimisia ja kestettävä yhtäjaksoisesti vähintään kaksi kuukautta.
-
- Tarkempaa tietoa opintotuesta saa osoitteesta: www.kela.fi
- jossa voi myös täyttää sähköisen opintotukihakemuksen tai tulostaa paperisen hakemuslomakkeen.

Määrä

Toinen aste (euroa/kuukausi)

- Avioliitossa tai elatusvelvollinen 246 €
- Itsenäisesti asuva 20 vuotta täyttänyt 246 €

Korkeakoulu (euroa/kuukausi)

- Avioliitossa tai elatusvelvollinen 298 €
- Itsenäisesti asuva 20 vuotta täyttänyt 298 €

Opintotuki ulkomaille

Opintotukea voi saada ulkomaille

- koko tutkinnon suorittamista varten sekä
- kotimaan tutkintoon liittyviin opintoihin tai harjoitteluun.

Ulkomaalaisen opintotuki

- Suomessa opiskeleva ulkomaalainen voi saada opintotukea, jos
- hänet on rekisteröity väestötietojärjestelmään Suomessa vakinaisesti asuvaksi ja
- Suomessa oleskelusi syy on muu kuin opiskelu (esimerkiksi työskentely, perhesiteet tai paluumuutto).
- Jos olet tullut Suomeen opiskelemaan, et voi saada opintotukea Suomesta

TYÖSSÄ KÄYVILLE

Aikuiskoulutustuki

- Aikuiskoulutustukea voi saada omaehtoiseen ammatilliseen koulutukseen osallistuva aikuisopiskelija, joka on työ- tai virkasuhteessa tai toimii yrittäjänä ja joka
- on ollut työelämässä yhteensä vähintään kahdeksan vuotta ja
- on ollut nykyisen työnantajan palveluksessa tai toiminut yrittäjänä vähintään vuoden ennen tuettavan opiskelun alkua ja
- jää palkattomalle opintovapaalle yhdenjaksoisesti vähintään kahdeksi kuukaudeksi tai opiskelee lyhyemmillä opintojaksoilla tai osa-aikaisesti yhteensä vähintään 43 päivän ajan ja
- ei saa opiskeluun muuta tukea.

- Aikuiskoulutustuen kaikkien saamisehtojen tulee täyttyä, jotta tukea voidaan maksaa.
- Tukea maksetaan yhteensä enintään 18 kuukauden ajalta. Tuen määrä vastaa ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan määrää (ilman korotusosia).
- Tukea myönnetään tutkintoon johtavaan opiskeluun sekä ammatilliseen lisä- ja täydennyskoulutukseen julkisen viranomaisen alaisessa oppilaitoksessa. Oppilaitoksen tulee toimia Suomessa. Opintojen tulee tukiaikana olla päätoimisia.
- **Tarkempaa tietoa aikuiskoulutustuesta saa [Koulutusrahaston](#) verkkosivuilta www.koulutusrahasto.fi joilta voi myös tulostaa hakemuslomakkeen.**

Ammattitutkintostipendi

Millaiseen koulutukseen?

- Ammattitutkintostipendi voidaan myöntää [näyttötutkintona](#) suoritettuun ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon. Ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu tutkinto ei oikeuta ammattitutkintostipendiin.

Kuka voi hakea?

- Ammattitutkintostipendiä voi hakea henkilö, joka on tutkintoa suorittaessaan alle 64-vuotias ja joka on ollut työ- tai virkasuhteessa vähintään viisi vuotta.
- Ammattitutkintostipendi maksetaan kertakorvauksena, ja sitä on haettava viimeistään vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta. Tarkempaa tietoa ammattitutkintostipendistä saa [Koulutusrahaston](#) verkkosivuilta www.koulutusrahasto.fi, joilta voi myös tulostaa hakemuslomakkeen.

Maatalousyrittäjien opintoraha

Kuka voi hakea?

- Maatalousyrittäjien opintorahaa voi hakea 18–68-vuotias maatalousyrittäjien eläkelain mukaan vakuutettu. Opintoraha voidaan myöntää hakijalle, joka ei saa opintoihin tukea muualta.

Millaiseen koulutukseen?

- Maatalousyrittäjien opintoraha myönnetään
- ammattitaitoa kehittävään koulutukseen
- maa- tai puutarhatalouden tai tuotannon monipuolistamiseen tähtäävään koulutukseen
- maatilatalouden yhteydessä harjoitettavaan pienyritystoimintaan liittyvään koulutukseen.
- Koulutuksen on kestettävä vähintään viisi kuuden tunnin mittaista opintopäivää kalenteri- tai lukuvuoden aikana.
- Tarkempaa tietoa maatalousyrittäjien opintorahasta saa [ELY-keskuksen»](http://www.ely-keskus.fi) verkkosivuilta www.ely-keskus.fi
- .

Opintovapaa

- Opintovapaa tarjoaa opiskelumahdollisuuden työssä käyville. Työsuhde jatkuu opintovapaan aikana, mutta työntekijälle ei makseta palkkaa ilman erillistä sopimusta.
- Opintovapaalla voi olla enintään kaksi vuotta viiden vuoden aikana. Vapaan voi käyttää yhdessä tai useammassa jaksossa. Jos työsuhde on kestänyt alle vuoden mutta vähintään kolme kuukautta, opintovapaan pituus on enintään viisi päivää.
-

Kuka voi hakea?

- **Enintään kahden vuoden opintovapaata** voi hakea, jos päätoiminen työsuhde on kestänyt vähintään **vuoden** yhdessä tai useammassa jaksossa.
- **Viiden päivän opintovapaata** voi hakea, jos päätoiminen palvelussuhde samaan työnantajaan on kestänyt vähintään **kolme kuukautta** yhdessä tai useammassa jaksossa.

Hakeminen

- Opintovapaan saaminen edellyttää aina erikseen hakemista.
- Yli viisi työpäivää kestävä opintovapaa haetaan työnantajalta kirjallisesti vähintään 45 päivää ennen vapaan alkua.
- Jos opintovapaa kestää enintään viisi työpäivää, sitä haetaan kirjallisesti tai suullisesti vähintään 15 päivää ennen opiskelun alkua.

Millaiseen koulutukseen?

- Opintovapaata voi saada julkisen valvonnan alaiseen koulutukseen (myös ulkomailla). Vapaa voidaan tietyin edellytyksin myöntää myös ammattiyhdistyskoulutukseen tai maatalousyrittäjille järjestettyyn koulutukseen.

Opintojen rahoitus

- Opintovapaalla voi saada aikuiskoulutustukea [Koulutusrahastosta](#) tai [Kelan opintotukena](#) opintorahaa ja asumislisää sekä opintolainan valtioneuvoston takauksen.

Työsuhde-edut

- Opintovapaan ajalta ei pääsääntöisesti kerry työsuhteen perusteella määräytyviä etuuksia. Työntekijälle kertyy vuosilomaa kuitenkin enintään 30 opintovapaapäivältä.

Työnantajalla oikeus siirtää vapaata

- Työnantajalla on oikeus siirtää opintovapaan alkamista enintään 6 kuukaudella, jos sen myöntäminen työntekijän hakemana aikana tuottaisi tuntuvaa haittaa työnantajan harjoittamalle toiminnalle

Jos koulutusta, johon työntekijä on hakenut, järjestetään harvemmin kuin 6 kuukauden välein, on työnantajalla oikeus siirtää opintovapaan alkamisajankohtaa enintään siihen saakka, kunnes seuraava vastaava koulutustilaisuus järjestetään.

Työnantajalla on oikeus siirtää opintovapaata myös silloin, kun työntekijän aikaisemmasta opintovapaasta on kulunut vähemmän kuin 6 kuukautta eikä opintovapaan aikana ole tarkoitus saattaa päätökseen aikaisemman opintovapaan aikana aloitettua opiskelua tai koulutusta.

Vuorotteluvapaa

- Vuorotteluvapaan tarkoituksena on edistää työntekijöiden työssä jaksamista, ja sen voi käyttää haluamallaan tavalla, esimerkiksi opiskeluun. Vuorotteluvapaalla työntekijä on vapaalla, mutta hänen palvelussuhteensa työnantajaan jatkuu. Vapaan ajalta maksetaan vuorottelukorvausta, joka on 70–80 % työttömyyskorvauksesta.
- Työnantaja palkkaa vuorotteluvapaan ajaksi henkilön, joka on työ- ja elinkeinotoimistossa työttömänä työnhakijana. Vuorotteluvapaan pitää kestää vähintään 90 kalenteripäivää, ja sen enimmäiskesto on 359 kalenteripäivää.

Kuka voi hakea?

- Vuorotteluvapaa voi hakea kokoaikatyössä oleva tai vähintään 75 prosenttia kokoaikatyöstä tekevä henkilö. Lisäksi hakijalla on oltava vähintään kymmenen vuoden työhistoria ja vuoden yhtäjaksoinen palvelussuhde samaan työnantajaan.

Millaiseen koulutukseen?

- Vuorotteluvapaa voi käyttää kaikenlaiseen koulutukseen.

OPPISOPIMUSKOULUTUKSEEN

Oppisopimuskoulutuksen tuki

- Oppisopimuskoulutuksessa opiskeleva on opintojensa aikana oikeutettu saamaan palkkaa ja opintososiaalisia etuja.
- Työskentelyjakson aikana opiskelijalle maksetaan alan työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Oppilaitoksessa suoritettävien teoriaopintojen aikana opiskelijalle voidaan maksaa
 - päivärahaa
 - perheavustusta
 - matka- ja majoituskorvausta

Tarkempaa tietoa oppisopimuskoulutuksesta ja koulutuksen tuista saa [Opetushallituksen»](#) verkkosivuilta www.oph.fi

Taloudelliset etuudet oppisopimuskoulutuksessa

- Oppisopimuskoulutukseen liittyvä valmistava koulutus ja tutkintotilaisuudet ovat maksuttomia opiskelijalle ja työnantajalle. Paikallinen oppisopimuskoulutuksen järjestäjä saa koulutuksen järjestämiseen valtion rahoitusta.

Opiskelijan etuudet

- Opiskelija saa työssä oppimisen aikana työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Myös vuosiloman ja ylittöiden korvaamisessa noudatetaan alan työehtosopimusta. Teoriajaksojen aikana opiskelijalle maksetaan opintososiaalisia etuuksia, mikäli työnantaja ei maksa ko. ajalta palkkaa.

Opintososiaaliset etuudet opiskelijalle:

- päiväraha 15 € /opetuspäivä
- perheavustus 17 € /opetuspäivä, jos opiskelijalla on alle 18-vuotiaita huollettavia
- matkakorvaus, jos matka tietopuoliseen opetukseen on yli 10 km kotoa tai oppisopimuspaikasta (yksi meno-paluu/ kurssijakso, halvimman matkustustavan mukaan)
- majoittumiskorvaus 8 € (yövyttäessä opiskelupaikkakunnalla)

Työnantajan etuudet

- Oppisopimuksen aikana työnantajalle maksetaan aina koulutuskorvausta työssä oppimisen ohjauksesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Koulutuskorvaus sovitaan tapauskohtaisesti oppisopimusta tehtäessä ja koulutuskorvauksen maksaa oppisopimustoimisto tai oppisopimuksen järjestävä oppilaitos
- Koulutuskorvaus maksetaan yleensä jaksojen mukaan kaksi tai kolme kertaa vuodessa tai kertakorvauksena koko oppiajalta. Koulutuskorvauksen määrä riippuu koulutusosalasta ja tietopuolisen koulutuksen hinnasta ja siitä maksaako työnantaja opiskelijalle palkan teoriapäivien osalta.
- Mikäli oppisopimuskoulutukseen otetaan työtön työnhakija, voi työnantaja saada myös työvoimahallinnon maksamaa palkkatukea. Palkkatuki muodostuu kahdesta osasta, perustuesta ja lisäosasta. Oppisopimuksen osalta palkkatukea voidaan maksaa koko oppisopimuksen ajalta. Palkkatuen hakee työnantaja ja sen määrästä päättää se työvoimatoimisto, jossa palkattava henkilö on työnhakijana.

TYÖTTÖMILLE

Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella tuettuna

- Omaehtoisia opintoja voi tietyin edellytyksin opiskella menettämättä työttömyysetuutta. Työttömyysetuudella tuetaan vain päätoimista opiskelua.
- Opiskelun tukemisesta on sovittava TE-toimiston kanssa, jonka jälkeen maksetaan opintojen ajalta työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea. Lisäksi maksetaan kulukorvausta. Työttömyysetuuden tasosta saa tarkempia tietoja omasta työttömyyskassasta tai Kansaneläkelaitoksesta.
- Jos opintoja ei voida tukea työttömyysetuudella, voi silti olla mahdollisuus opiskella työttömyysetuutta menettämättä sivutoimisesti.

Työttömyysetuuden saantia koskevat edellytykset

- Työttömyysetuutta opiskelun ajalta voi saada TE-toimistossa oleva työnhakija, jonka työnhaku on voimassa. Opiskelijan tulee olla vähintään 25-vuotias. Ehtona on myös, että TE-toimisto on todennut koulutustarpeen ja arvioinut opiskelun parantavan opiskelijan ammattitaitoa ja mahdollisuuksia työmarkkinoilla
- Työttömyysetuudella tuetaan vain päätoimista opiskelua. Näitä ovat yliopiston tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen, nuorille suunnatut lukio-opinnot sekä opinnot, joiden laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä tai kolme opintoviikkoa opiskelukuukautta kohden tai 25 tuntia viikossa.
- Opintojen tulee johtaa ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon, erikoisammattitutkintoon, yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon tai mainittujen tutkintojen osien suorittamiseen.
- Opinnot voivat olla myös ammatillisesta koulutuksesta tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista lisä- ja täydennyskoulutusta tai avointa yliopisto- tai ammattikorkeakouluopetusta.
- Opiskelun kestolle ei ole asetettu vaatimuksia, mutta työttömyysetuutta opiskelun tukemiseen voi saada enintään 24 kuukautta opintokokonaisuutta kohden. Työttömyysturvan ansio- ja peruspäivärahan enimmäisaika kuluu myös opiskelun aikana.

Etuuden saajan velvollisuudet

- Työttömyysetuutta omaehtoiseen opiskeluun saavalla on opiskeluun liittyviä edistymis-, tiedonanto- ja muita velvollisuuksia, joiden laiminlyönti saattaa johtaa työttömyysetuuden päättymiseen ja perusteettomasti maksetun etuuden takaisin perintään.
- Lisätietoa saa [TE-toimiston sivulta](http://www.mol.fi) > www.mol.fi.

Työvoimakoulutusetuudet

- Työvoimakoulutukseen hakeutuvalla voidaan myöntää korvausta ennen koulutuksen alkamista aiheutuvista matka- ja yöpymiskustannuksista.
- Koulutukseen osallistuvalla työnhakijalla maksetaan koulutuksen ajalta sitä työttömyysetuutta (ansiopäivärahaa, peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea), johon hänellä on oikeus työttömänä ollessaan sekä lisäksi kulukorvausta.
- Koulutuksen aikana työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen ei sovelleta tarveharkintaa, omavastuuaikaa eikä odotusaikaa. Myöskään karenssit eivät ole voimassa koulutusaikana.
- Työttömyyspäivärahan ja työmarkkinatuen saamisen edellytyksenä on, että opiskelijan työnhaku on voimassa koulutuksen aikana. Koulutustukea voidaan maksaa, vaikka työnhaku ei olisikaan voimassa.

KUNTOUTUJILLE

Kuntoutusraha

Kuka voi hakea?

- **Opiskeluun** on mahdollista saada **kuntoutusrahaa** tai muuta vastaavaa taloudellista tukea, jos opiskelu on osa **ammattillista kuntoutusta**. Kuntoutuksen tavoitteena on henkilön työelämään pääsy tai siellä pysyminen, ja tuilla pyritään takaamaan toimeentulo kuntoutumisen aikana.
- Ammatillista kuntoutusta tukevat ja järjestävät useat eri tahot:
- Työelämässä noin viisi vuotta tai kauemmin työskennelleiden kuntoutuksesta vastaavat ensisijaisesti **työeläkelaitokset**. Kuntoutusta myönnetään henkilölle, jolla on todettu riski joutua lähivuosina sairauden vuoksi työkyvyttömyyseläkkeelle.
- Jos kuntoutustarpeen syynä on työtapa-**tur**ma, ammattitauti tai liikennevahinko, kuntoutusta korvaa **tapaturma- tai liikennevakuutusyhtiö**. Kuntoutusta suunnittelee ja toteuttaa yleensä Vakuutus kuntoutus ry näiden yhtiöiden toimeksiannosta.
- Kansaneläkelaitos **Kela** järjestää ammatillista kuntoutusta niille, joilla ei ole oikeutta työeläkekuntoutukseen tai tapaturma- ja liikennevakuutuksen kuntoutukseen. Kelalla on omat tukimuotonsa alle 20-vuotiaille kuntoutujille.
- **Työ- ja elinkeinotoimistot** huolehtivat työttömien ja työttömyysuhan alaisten henkilöiden kuntoutuksesta.
- Kuntoutukseen pääsyä haetaan laitoksesta, jonka piiriin asia kuuluu.

Millaiseen koulutukseen?

- Tukea voi saada esimerkiksi ammatilliseen koulutukseen tai korkeakouluopintoihin.

MUUT TUET

Apurahat ja stipendit

- Apurahat ovat rahallisia avustuksia, joita jakavat muun muassa eri säätiöt ja järjestöt.
- Apurahoja myönnetään esimerkiksi
- ulkomailla opiskeluun
- opintojen päättöyön tekoon (esim. pro graduun)
- jatko-opintoihin (esim. lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittamiseen)
- taiteen harjoittamiseen (taidekorkeakoulut)
- työharjoitteluun ulkomailla.
- Jotkut apurahat on suunnattu vain tietyille ryhmille, esimerkiksi tietyllä paikkakunnalla asuville ja ruotsinkielisille on olemassa omia apurahoja.
- Apurahoja haetaan yleensä erillisellä hakemuksella siitä säätiöstä tai järjestöstä, joka apurahan myöntää. Hakuajat ja -käytännöt vaihtelevat, ja ne kannattaa tarkistaa suoraan apurahan myöntävältä taholta. Joidenkin apurahojen hakuaika on jatkuva, eli niitä voi hakea ympäri vuoden.
- Lista apurahoja ja stipendejä myöntävistä tahoista löytyy Opintoluotsin [linkkihakemistosta](http://www.opintoluotsi.fi) www.opintoluotsi.fi

Asumisen tuet

- Asumiseen on saatavissa kolmea erilaista tukea: opintotuen asumislisää, yleistä asumistukea ja eläkkeensaajien asumistukea. Hakijan elämäntilanne määrää, millaista tukea hänelle myönnetään. Asumisen tukia ei myönnetä, jos opiskelijalla on esimerkiksi mahdollisuus asua oppilaitoksen maksuttomassa asuntolassa.
- Tukea voi saada seuraavin perustein:
- **asumislisää** voivat hakea lapsettomat opiskelijat, jotka asuvat vuokra-, asumisoikeus- tai osaomistusasunnoissa, ja joilla on oikeus opintotukeen
- **yleistä asumistukea** voidaan myöntää pienituloisille vuokra-, asumisoikeus- tai omistusasunnossa asuville (opiskelijoista lapsiperheet, omistusasunnoissa asuvat ja vanhempinsa luona asuvat)
- **eläkkeensaajien** asumistukea voivat saada 65 vuotta täyttäneet ja 16–64 vuotiaat eläkkeensaajat.